

مصوبه شورای عالی حوزه های علمیه

کلیات و برنامه درسی رشته « معارف اهل بیت علیهم السلام » در سطح سه

ماده ۱. عنوان

عنوان رشته، «معارف اهل بیت علیهم السلام» در مقطع سطح سه است.

ماده ۲. تعریف

سطح سه رشته « معارف اهل بیت علیهم السلام»، سومین مقطع از تحصیلات حوزوی و یکی از رشته های حوزه دانشی «تبلیغ و ارتباطات» است که در آن طلاب، معارف اهل بیت علیهم السلام و مبانی اعتقادی امامیه را به صورت تحقیقی و تحلیلی آموخته و ضمن تقویت و فراگیری مهارت های عمومی در عرصه تبلیغ، توانایی تدریس و همچنین پاسخ گویی به شبهات مربوطه را پیدا می کنند و در پایان، موفق به دریافت دانش نامه سطح سه رشته «معارف اهل بیت علیهم السلام» می شوند.

ماده ۳. اهداف

۱. شناخت استدلالی و تحلیلی معارف اهل بیت علیهم السلام و مبانی آن؛
۲. زمینه سازی جهت تحقیق در حدّ تحلیل و بررسی معارف اهل بیت علیهم السلام به منظور گسترش پژوهش و تألیف در این خصوص؛
۳. شناخت، بررسی و نقد آراء و برداشت های انحرافی از معارف اهل بیت علیهم السلام و تقویت توان پاسخ گویی به پرسش ها و شبهات؛
۴. تربیت نیروهای متعهد و توانمند در حوزه معارف اهل بیت علیهم السلام؛
۵. زمینه سازی برای تربیت استاد، در حوزه معارف اهل بیت علیهم السلام؛
۶. ارتقاء سطح مهارت های تبلیغی خصوصاً خطابه و مناظره به منظور تبلیغ معارف اهل بیت علیهم السلام؛
۷. تربیت طلاب مستعد جهت ورود به سطح علمی بالاتر؛
۸. شناخت منابع و مآخذ تخصصی مرتبط با مباحث معارف اهل بیت علیهم السلام.

ماده ۴. سیاستها

۱. اهتمام به تعالی اعتقادی، اخلاقی و معنوی طلاب؛
۲. اهتمام به تقویت استقلال فکری و علمی؛
۳. اهتمام به تقویت تعبد و تعهد دینی و دفاع از مبانی و اصول اعتقادی اسلام؛
۴. تأکید بر بهره گیری از روش های کارآمد آموزشی با اهتمام به سنت های حوزوی؛
۵. تأکید بر روزآمدی و پویایی برنامه های آموزشی و پژوهشی و توجه به نیازهای روز؛
۶. تأکید بر آموزش پژوهش محور و تبلیغ مدار؛
۷. تأکید بر استفاده از متون آموزشی واجد شرایط؛
۸. تکیه بر آموزش موضوعات و مسائل اصلی در حوزه معارف اهل بیت علیهم السلام؛

مصوبه شورای عالی حوزه های علمیه

۹. تأکید بر شناسایی و تشویق استعداد های برتر در زمینه تبلیغ، تحقیق و تدریس؛
۱۰. اهتمام به تقویت مبانی نظام مقدّس اسلامی و ترویج ارزش های آن؛
۱۱. اهتمام به دروس فقه و اصول و نظارت بر اجرای آن.

ماده ۵. ضرورت

۱. نقش مؤثر شناخت معارف اهل بیت علیهم السلام در تبیین و تبلیغ معارف اسلام و دفاع از مبانی و اصول اعتقادی اسلام؛
۲. مأموریت حوزه های علمیه در استنباط، تبلیغ و تبیین صحیح معارف اهل بیت علیهم السلام و پاسخ به شبهات مرتبط؛
۳. نیاز جامعه و نظام اسلامی به تبیین و تبلیغ معارف اهل بیت علیهم السلام و تحکیم ارتباط جامعه با معارف اهل بیت علیهم السلام، با توجه به تهاجمات فکری و اعتقادی منحرف به منظور

ماده ۶. نظام آموزشی

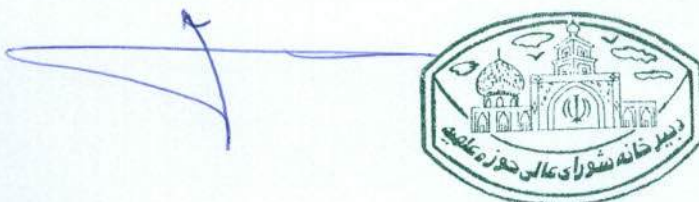
نظام آموزشی این رشته نیم سالی، درسی و حضوری است. طول دوره بدون احتساب پایان نامه حداقل شش و حداکثر هشت، نیم سال است.

ماده ۷. شرایط پذیرش

۱. احراز صلاحیت های عمومی و اخلاقی؛
۲. دارا بودن مدرک علمی سطح دو در رشته علوم اسلامی با یکی از گرایش های مصوب؛
۳. قبولی در سنجش علمی.

ماده ۸. جدول دروس پیش نیاز

اهداف	ساعت	عنوان درس	ردیف
آشنایی بیشتر با مباحث خداشناسی (اثبات ذات، صفات فعلیه و ذاتیه، مراتب فعل الهی)، نبوت (ضرورت، ویژگی ها، وظایف و اختیارات، نبوت و خاتمیت پیامبر اسلام <small>صلی الله علیه و آله</small>) و معاد (حقیقت مرگ، عالم برزخ، قیامت و ویژگی های آن)	۹۶	کلام اسلامی ۱ تا ۳	۱
شناخت مهم ترین مبانی، قواعد و روش های موثر در تفسیر و فهم آیات و روایات	۳۲	روش فهم قرآن و حدیث	۲
آشنایی با مهم ترین آراء و عقائد فرق انحرافی معاصر مانند: وهابیت و بهائیت همراه با نقد آنها	۳۲	فرق انحرافی معاصر	۳
بررسی تحلیلی تاریخ فرهنگی، اجتماعی و سیاسی صد سال اخیر ایران	۳۲	تاریخ معاصر	۴
آشنایی با روش های عمومی پژوهش و کیفیت بهره برداری از منابع	۳۲+۱۶ نظری عملی	روش تحقیق عمومی	۵
ایجاد توان درک مطلب و ترجمه متون ساده عربی مرتبط با معارف اهل بیت <small>علیهم السلام</small>	۹۶+۴۸ نظری عملی	زبان عمومی ۱ تا ۳	۶
	۳۸۴	جمع ساعت	

مصوبه شورای عالی حوزه های علمیه

تبصره: طلابی که دروس پیش نیاز را در مراکز معتبر گذرانده باشند، در صورت مطابقت هشتاد درصدی سرفصل ها، از گذراندن این دروس معاف هستند.

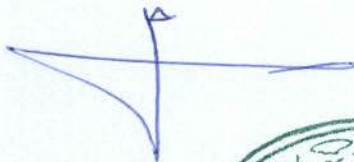
ماده ۹. عناوین و مشخصات کلی دروس

ردیف	عنوان درس	تعداد
۱	دروس عمومی سطح ۳	۷۰۴
۲	دروس تخصصی مشترک رشته معارف اهل بیت <small>علیه السلام</small>	۷۶۰
۳	دروس تخصصی رویکرد معارف اهل بیت <small>علیه السلام</small>	۲۸۸
۴	پایان نامه	۱۹۲
	جمع ساعت	۱۹۴۴

ماده ۱۰. عناوین و مشخصات تفصیلی دروس

۱. دروس عمومی

ردیف	عنوان درس	ساعت	اهداف
۱	فقه	۲۸۰	شناخت استدلالی مسائل مهم فقه طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح سه
۲	اصول	۲۸۰	شناخت استدلالی مباحث مهم اصولی طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح سه
۳	عربی معاصر	۳۲+۱۶ نظری عملی	ایجاد توان بهره گیری از متون عربی جدید در حوزه مباحث کلامی
۴	روش تحقیق تخصصی	۳۲+۱۶ نظری عملی	تقویت توان تحقیق و پژوهش در مسائل کلامی به ویژه کلام نقلی با آموزش روش های تحقیق و کیفیت بهره برداری از ابزار و منابع
۵	روش تدریس	۳۲+۱۶ نظری عملی	ایجاد توان مهارت تدریس با آموزش روش ها و فنون کلاس داری و ارزشیابی
	جمع ساعت	۷۰۴	

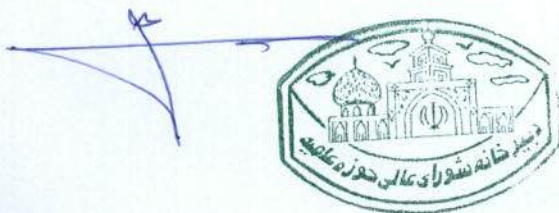

مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه

۲. دروس تخصصی مشترک رشته معارف اهل بیت علیهم السلام

ردیف	عنوان درس	ساعت	هدف
۱	کلام اسلامی ۱	۳۲	شناخت استدلالی مهم‌ترین مباحث خداشناسی مانند: معرفه‌الله و براهین اثبات، توحید، اسماء و صفات، عدل و افعال الهی به صورت متن محور
۲	کلام اسلامی ۲	۳۲	شناخت استدلالی مباحث مهم نبوت به صورت متن محور
۳	کلام اسلامی ۳	۳۲	شناخت استدلالی مباحث مهم امامت به صورت متن محور
۴	کلام اسلامی ۴	۳۲	شناخت استدلالی مباحث مهم معاد به صورت متن محور
۵	مسائل جدید کلامی ۱ و ۲	۶۴	شناخت و بررسی استدلالی مسائل مهم و جدید کلامی مانند: عقل‌گرایی و ایمان‌گرایی، هرمنوتیک، زبان دین، منطق فهم متون دینی، ادله اثبات وجود خدا و مسئله شر
۶	مهدویت	۳۲	شناخت و بررسی تحلیلی مهم‌ترین مسائل مهدویت مانند: فلسفه غیبت و انتظار، آثار وجودی امام غائب، ظهور و علائم آن، حکومت حضرت مهدی علیه‌السلام از دیدگاه شیعه
۷	معرفت شناسی دینی	۳۲	شناخت و بررسی مفاهیم، انواع، شرایط و قلمرو معرفت دینی ضمن تبیین امکان، معیار صدق و تحول آن
۸	جایگاه اهل بیت علیهم السلام در نظام تکوین و تشریح	۳۲	بررسی و تبیین مباحث مهم مرتبط با جایگاه، نقش و مناصب اهل بیت علیهم السلام در نظام تکوین و فرایند تشریح با تأکید بر بررسی مبحث ولایت از منظر قرآن و روایات و عقل به همراه پاسخ به شبهات مربوطه
۹	تاریخ اسلام ۱ و ۲	۶۴	بررسی و تحلیل مهم‌ترین وقایع و حوادث تاریخی سه قرن نخست اسلام با تأکید بر بررسی سیره سیاسی، فرهنگی و اجتماعی معصومین علیهم السلام در آن دوره
۱۰	سیره تعاملی اهل بیت علیهم السلام	۳۲	شناخت و تحلیل سیره و روش اهل بیت علیهم السلام در تعامل با شیعیان و یا مخالفان خود، اصحاب ادیان و فرق و سران و ایادی حکومت‌ها
۱۱	خطبه‌های معروف اهل بیت علیهم السلام	۳۲+۱۶ نظری- عملی	تبیین و بررسی ابعاد معرفتی، کلامی و اجتماعی خطب معروف و مشهور اهل بیت علیهم السلام همراه با بررسی اسناد آنها
۱۲	اخلاق در قرآن	۳۲	شناخت مفاهیم اخلاقی ^۱ در قرآن کریم

۱. در سرفصل‌های این درس، توجه به مؤلفه‌ها و عناصر مقوم فعل اخلاقی در قرآن کریم، مورد تأکید است.

شماره مصوبه: ۱۵۹۴

شماره جلسه: ۳۳۱ (شورای ستروش)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

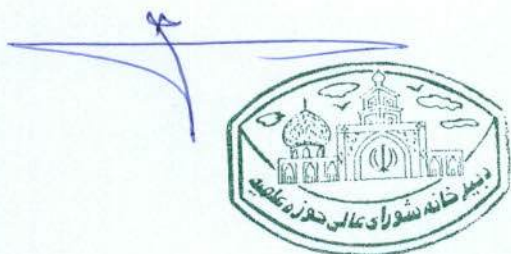
شورای عالی حوزه های علمیه

تاریخ جلسه: ۱۳۹۹/۰۷/۲۸

تاریخ ثبت: ۱۴۰۰/۱۱/۲۷

مصوبه شورای عالی حوزه های علمیه

ردیف	عنوان درس	ساعت	هدف
۱۳	جایگاه و حکمت احکام	۳۲	تبیین دقیق جایگاه احکام در منظومه معارف دینی به همراه بررسی مبانی و فلسفه تشریح احکام براساس آموزه های ثقلین
۱۴	مبانی و روش شناسی فهم و تفسیر دعا و زیارت	۳۲	شناخت و بررسی مبانی، قواعد و مراحل فهم و تفسیر ادعیه و زیارات به منظور بهره گیری از آن ها در شناخت معارف دینی
۱۵	آشنایی با ادیان	۳۲	شناخت اعتقادات، تاریخ، متون مقدس و شخصیت های ادیان ابتدایی و زنده جهان با رویکرد انتقادی
۱۶	نقد فرق انحرافی	۳۲	بررسی و تحلیل سیر تطور و مهم ترین آموزه ها، اعتقادات فرق انحرافی وهابیت و بهائیت
۱۷	روش سخنرانی دینی	۳۲+۳۲ نظری - عملی	شناخت قواعد، آداب، مراحل و روش های کارآمد خطابه و منبر و تمرین آن به منظور کسب مهارت های لازم جهت انجام تبلیغ
۱۸	مهارت مناظره و ارتباط مؤثر	۱۶+۸ نظری - عملی	ایجاد توان مناظره و ارتباط مؤثر باشناخت روش های استدلال
۱۹	کارروزی احکام مبتلا به	۳۲ عملی	توانایی و کسب مهارت تطبیق سازی عملی آداب و احکام فقهی مبتلا به مانند: اجرای عقود، احکام اموات، محاسبه خمس و ارث به صورت کارگاهی
۲۰	اصول مشاوره اخلاقی و اعتقادی	۱۶	آشنایی با روش ها و فنون مشاوره در شبهات و موضوعات اخلاقی و اعتقادی
۲۱	مدیریت فرهنگی	۳۲	شناخت اصول و مهم ترین روش های برنامه ریزی و مدیریت فرهنگی و تبلیغی
جمع ساعت		۷۶۰	

شماره مصوبه: ۱۵۹۴

شماره جلسه: ۲۳۱ (شورای مسترش)

تاریخ جلسه: ۱۳۹۹/۰۷/۲۸

تاریخ ثبت: ۱۴۰۰/۱۱/۲۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه های علمیه

مصوبه شورای عالی حوزه های علمیه

۳. دروس تخصصی رشته معارف اهل بیت علیهم السلام

ردیف	عنوان درس	ساعت	هدف
۱	هستی شناسی از منظر اهل بیت علیهم السلام	۳۲	شناخت و بررسی مفاهیم، ماهیت، اهداف، مراحل و چگونگی آفرینش و پیدایش جهان بر اساس مکتب اهل بیت علیهم السلام
۲	مکاتب کلامی شیعه	۱۶	شناخت مهم ترین مکاتب و روش های کلامی شیعه به همراه بررسی مهم ترین منابع کلامی شیعه (ساختار، موضوعات و مولف)
۳	تشیع در جهان معاصر	۳۲	شناخت موقعیت، فرهنگ، آداب و سنن و شرایط اجتماعی و پراکندگی شیعیان در جهان معاصر
۴	مکتب اخلاقی اهل بیت علیهم السلام ۱ و ۲	۴۸	شناخت و بررسی دقیق سیره و روش های اخلاقی اهل بیت علیهم السلام در ابعاد فردی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی مبتنی بر تحلیل سیره، وصایا و احادیث و ادعیه مؤثره اهل بیت علیهم السلام
۵	اصول تربیت دینی	۳۲	شناخت و بررسی مهم ترین اصول و روش ها در تربیت مبتنی بر مکتب اهل بیت علیهم السلام
۶	انسان شناسی در مکتب اهل بیت علیهم السلام	۳۲	شناخت دقیق مهم ترین مباحث انسان شناسی مانند: نفس انسان، قوا و ویژگی های انسان بر اساس مکتب اهل بیت علیهم السلام و پاسخ به شبهات مرتبط
۷	نقش اهل بیت علیهم السلام در فرهنگ و تمدن اسلامی	۳۲	بررسی نقش اهل بیت علیهم السلام در شکل گیری و رشد علوم، فنون، فرهنگ و هنر اسلامی همراه با شناخت مهم ترین مسائل مرتبط با فرهنگ و تمدن اسلامی در دوره های مختلف تاریخی
۸	شناخت مکتب فقهی اهل بیت علیهم السلام	۳۲	شناخت ادوار و مهم ترین شاخه ها و ویژگی های مکتب فقهی اهل بیت علیهم السلام همراه با بررسی تطبیقی و انتقادی با سایر مکاتب و نحله های فقهی
۹	مبانی تعظیم شعائر در سیره اهل بیت علیهم السلام	۳۲	شناخت مفاهیم و مهم ترین مبانی و اصول در تعظیم شعائر و جایگاه آن در آموزه های ثقلین همراه با بررسی آثار و برکات تعظیم شعائر
جمع ساعت		۲۸۸	

سید هاشم حسینی بوشهری

دبیر شورای عالی حوزه های علمیه

